בסוד שיח
שיחות על פרשת השבוע

## ליקוטים לחג הסוכות

# "שפע גדול מכל הצדדים"

...רעל פי זה יש לבאר ובסוכה אנו נסתרים בצל הסכך שהוא זכר לענני הכבוד, וממילא יש כוח לאר־גוד שמחה וברכות בשורשינו ללא הפרעות של שום קטרוג, ויש מקום להישגים שקיבלנו.

ה. בשבתנו בסוכה שהיא בקדושת קודבן תגיגה (סוכה מ, א) אנו בבחינה שכולו נותנים כל מהות־נו. להשי"ת, ומתדבקים בו ל"דיה ניחוה" לעשות נחת רוח לפניו.

וגם ר' המינים שהם מחברים כל הקצוות כרברי חז"ל במדרש, ד' מינים ובינונים ורשעים, הם מרעלים על שורשי הברואים. האתרוג בוח היופי והחידודים שבבריאה, בצורף כוח הדיבוי שהוא הקיום הנצחי של השראת השכינה בחינת "הדר באילנו משנה לש־נה", ובחינת "ריח טוב" לנחי"ת (לנחת רוח) לפניו של בחינת הצדיקים הקראים הרשים, כרברי חז"ל פ"ק דמגילה על אסתר שהיא "הדסה", ובחינת הלולב שלבו לשמים (עי' ברכות נז, א, "הדואה לולב בחי' לום"), והוא בחינת "צדיק כתמר יפרח" (תהלים צב) שאינו נושה אף מעט לאבן ולכאן (לא מחניף, ולא שומע למיעצים ולמשמאילים, בלתי ישיר לבו ומ־עשיו לקונו), ועושה פירות נאים (בתמרים) שהם מע־שים טובים ובאצבעים ותלמידים הגונים, ובחינת "ערבה" שהוסר רבר פשוט ביותר שגדל על הנחל "ערבי נחל" הוה על ידי שרבוק ב"נחל" שהוא תלמיד חקק שעוסק בתורה הנקראת "מים", על ידי זה זוכה להיות "ערב" נעים למעלה ומשתדל להתקרב לכל הצדיקים.

וכשנוטלים כל הד' מינים בתוך הסוכה כרברי המקובלים, ונפרס ליקוריל' ירושלים שהיו מחזיקים בהם כל היום (סוכה מא, ב), הרי שיש שפע גדול מכל הצדרים, וקצרתי.

ו. זה הזמן "לתשובה מאהבה" לפני "החותם בתוך חותם" שהוא ליל הושענא רבה כרברי האר"י ז"ל נס־פרו הקרושות לי"ז, שסוכות הוא הזמן לתשובה מאהבה, שהוא "ראשון לחשבון עונות" (סוד אי"ח תקפ"א) כרברי חז"ל שהוספים כל עוון לזכות, בדרך תשובה מאהבה שזרונות נהפכות לזכויות (יומא פו, ב), ויש לנצל את הזמן הקרוש, ולהתחנן להשי"ת באמירת תהילים ובקשות לוכות לכל הפחות קצת לזה.

ז. תפלות בסוכה יש להן משקל מיוחר, כיון שהוא נסתר מהסט"א ויושב ב"צלא דמהימנותא" ויאכל"כ כשהוכה לאוי"ש נצרך, וגומל חסר, שפותח מרה כנגר מרה שערי חסר כנגרו. וע' בזוה"ק שמפרש "פרש תגיכם" (מלאכי ב) כשלא נותן לנצרך לתגים, ורק לובש ואוכל לעצמו, אף על פי שעוסק במצות עשה ד"רשמחת בתגך", מ"מ כיון ששעיר השמחה לא נפ־תחים בלא חסר, ורומה ח"ו ל"פרש".

ח. להשתרל לעסוק בתורה בסוכה ולהתחזק, מפני שהתורה גורמת שמחה כמ"ש "פקודי ה' ישרים משמחי לב" (תהלים יט), וכשהוא יושב ב"צלא דמהימנותא" ומקיים גם מ"ע ד"רשמחת בחגך", זוכה לתתחזקות בנפש וברוח ובגשמיות.

(מתוך מאמרי תתרנ"ו "ות האסיף" מקטע ח' נדחלאת, בספרי "ראשיות הקבוצות" של המקובל הרשיש השלאי ה"ה רבי יהודה זי"ע הוה מגל זצוקיל ריב קריית שלום תל־אביב)

## שואגים הושענא

הושענא שואגים הושענא. וצריך ביאור אחר שפורסים כל הבקשות בפרטיות, למה אומרים עוד הפעם שואגים? ואפשר לומר, כי לפעמים כלל יש ראל נתונים במצב שאין יודעים מה לבקש, ואין ארי זה ישועה אשר יהי' טוב להם.

ועוד י"ל על פי העובדא מהרה"ק מלובלין זי"ע שהפסיק ליקח פתקאות על ירי (בקבלת מקרה) שוד בסיה לעני, מדוכא שהגיעו בנתיים לשרק הגישואין, שיקנה נחל שיעלה מצליח, ולא כן עלתה. עד שבא אליו היהודי הק' מפשיסחא וראראתו כי מוסכם אצל הה"ק שלא לקבל שום אדם, אמר לו היהודי הק' אשר הי' ממקריביו: על מה תלמה שינה מעמו, וסיפר לו מאודע הע"ל. על זה ענה, לכאורה קשה כתיב (איוב ב כה) ותנזר אומר ריקם לך, ודרשינן (עי' תענית כג.) צדיק גוזר ומי, ובמקום אחר כתיב (תפילת שחרית) ומי בכל מעשי יריך בעליונים ובתחתונים אשר יאמר לך מוי תעשה ומה תפעל, והי כתרתי דסתרי?

אלא רהענין שהצדיק יש ביכולתו לגזור שלפלר־ני יהי' לו ישועה, אבל אין לו בוח לגזור באיזה אופן תהי' הישועה. ובשמעו את חזר וקיבל פתקאות. כן בזה הבוונה אחרי שאנו פרטים ענינים שונים, כמה יהי' הישועה והצלחה בשנה הבעל"ט, מסיימים הר־ שענא שואגים הושענא, סתם בלי לפרט במה ואיך.

והנפשך יתר להבין בענין הנ"ל למה אין כוח ביד צדיקים לגזור באיזה אופן ממ"ש יהי' הישועה, כי באמת על ירי שעושה התנאי בדבר אין ועל ירי מה יהי' לו הישועה, נראה באמר שאין אפשרות מצרי־, בכיכול, שיושיע רק בנתוך זה, וכן מצד האדם אי אפשר לו ישועה רק על ירי זה ח"ו. ואפשר זד הכור נה לא תעשון כן לו' אלוקיכם (רברים יב ר), הינו שרוקא על דרך זו, הינו כי הרבה בְּרָכִים למקום וירו רב להושיע, אין לקבוע בחשבונות באיזה אופן ישת־ לשל הדבר, וחז' לא יעשון כן.

(מתוך ספר יבלי נהלות לאדמו"ר חקדו"ש, מרן משה נתן נטע זיע"א למבעלזא ממאקדוא)

## סוכה מהלכת

הגאון רבי ישראל משקלוב זצ"ל סיפר ששמע מפי בעל המעשה, רב מוכר ירוע במדינתו בצעירותו, שמע מפי הגאון מוילנא זצ"ל שאדם צריך שירוע מסכת בעל פה, כרי שלא יבטל מצות "יובלכתך בר־ רך". מיד שינן מסכת סוכה, (בחול המועד סוכות בא לפני הגאון ואמר: "ירוע אני מסכת סוכה על בוריה". אמר לו הגר"א "רצונך שאשאלך שאלה במסכת סר בהמ" והשיבו "הלא בעל פה ירועיה טובה". שאלו, ולא ירע להשיב.

שאלת הגר"א היתה: כמה מחלוקות יש בזו המס־ כת בין רבי מאיר לרבי יהודה, בין רבי עקיבא לרבי מרשון, בין רבה ורב יוסף, ואביי ורב ספא ורב הונא ברירבי יהושע, וכל התנאים והאמוראים.

אחר כך פתח הגר"א פי קרשו ומנה כמותה מרב־ ליות כמה מחלוקות תנאים ואמוראים יש במסכת, וכמי הזלכה בכל אחת מהן, וכמה סוגיות ושיטות בה, וכמה סוכות שטעלות נמנו בה ובתוספתא ובירושלמי, במנין "סוכה חסרה, וסוכות כשרות במנין "סוכה מלאה – וכו' היתה בקיאותו בכל התורה כולה.

(חקרמת יסורת חשולחני)

## שביתם מטהרתם

הרבי ר' יעקב צבי מפאריסוב זי"ע פרש שנבנס להסוכה נשען ראשו הק' על הדופן הסוכה מבחוץ וה־ ניח ראשו על ירי הק' ואמר: בתיב אדם יסורי מעפר אם כן הוא כלי חרס, וכלי חרס אסור להבניס להסר כה. ואתר כך הגביה ראשו הק' ואמר הרין בכלי חרס שבירתן מטהרתן ונכנס לסוכה הבון.

## הושענא שלוש שעות

הושענא שלוש שעות. ואמר אדמו"ר בעל "שפת אמת" שהכוונה הוא על מה שאיתא בגמרא (ברכות ו"ל) חסירים הראשונים היו שהיו שוהה אחת ומתפ־ ללים כרי שיכוונו את לבם לשמים, ובכל יום יש שלוש תפילות ובכל תפילה צריך לשהות שעה א' על כן אנו מתפללים ומבקשים מוקרם שיושיע לנו שנוכל למצוא את ליבנו נכון לאלוהים ולכוון את מחשבותינו באותן השלוש שעות ושלא יבוא היצר לטרוד אותנו וק"ל

(ביש מחצה"ק רמ"מ מוורקי ודיש מאמר שיבוב זצוק"ל)

## "למען ידעו"

נשם הה"ק הקרושי הרי"ם זצללה"ה מגור, לתרץ קרושיות הטור למה אין אנו עושין סוכות בניסן שאז יצאו ממצרים. ותירץ, כי כתוב ד' ימים תשבו בסוכות למען ידעו דורותיכם וכו'. ונראה מזה כי סובה צריך רעת, לכן מנעה תורתינו הקרושה אותנו מלעשות בזמנו, בניסן. כי כל השנה מלאים אנו בחכמים, ואין אדם חושא אא"כ נכנס בו רוח שטות, ואין לנו רעת, אך מאחר יה"כ שנתכפרו עוונותינו וסוכות ראשון לחשבון עוונות יש לנו הרעת, לכן ניתנה לנו התר רה לעשות אז סוכות אף שלא בזמנו הוא. ורו"ק.

סגולת הסוכה בשם האדמו"ר הבתן מאלכסנדר זצוק"ל, שמצות סוכה היא סגולה שלא יבוא היצה"ר עוד הפעם אחר שהוזנו בתשובה. וחכר לרבר, שיעקב אחר שהלך ממנו עשו עשה סוכות, שיפסר מן העשו לגמרי עכ"ל.

## האושפיזין של הוה"צ ר' משה ווכר זצ"ל

רבי משה ווכר היה משפיע ראשי של חב"ר בירוד שלים. יחיד ומיוחר היה בפעלו החסר שלו. בביתו היו כל יום "אושפיזין" ועוד איזה "אושפיזין".

כמעט בכל לילה, בשהגה"ח ר' משה חוכר ז"ל היה נכנס הביתה, היה מביא אתו "פניפתרשות". לא אתה היה מביא פיפרסים מזמנים, חלי נפש שאף אחר לא רצה לטפל בהם בביתו, אבל ר' משה היה לוקח אותם לביתו, ללא היסום. היו זמנים שהיה צפוף מאוד לכי האורחים בבית המקרש. ופעם, בשמשתו הגיע בשעה לילה מאוחרת מאוד ולא נמצא מקום עבורי, אמר ר' משה: טוב, תישן במטבח, מה כבר יכול להיות?...

בשלב מסוים הציעו לו לשפץ ולהרחיב את הבית. בהתחלה היתה לו ענטת נפש. הבה בגלל עצם המר שבה על לוקסוס כמו שרוצים. רק בשטענו כלפי שכך יהיה יותר מקום בבית ועוד אנשים יוכלו לבוא אצלו, נענה והסכים להרחיב מעט את הבית.

* *

סעודת שבת בבית משפחת וכר קנתה לה שם טוב, כמו שהתארחה הרבה אחי ושמחה בליבות־יהם של הרבה אנשים שבורים ונרכאים.

הרבה אורחים היו מסובים בכל שבת סביב השול־ חן. ורבר הכי חשוב אצלו היה – לתת לאורחיו הרגי־ שה טובה. ר' משה עצמו אף פעם לא ישב בראש השולחן, כרי שלא לתת לאורחיו הרגשה של נחיתות. תמיר ישב באמצע השולחן, בין כל האורחים, ובראש השולחן היה מושיב את אחר המסוברים שביניהם, וכ־ שהיו מגיעים אורחים חרשים לבית, הם היו פונים בארמן שבעי אל היושב בראש השולחן שזכה לכבוד שלא הגיע לו...

מספר ר' יובל שוחה: "באחת השנים הייתי בליל הסדר אצל ר' משה. הוא הקפיר מאוד על מנהג הב"ח שלא לאכול "שרויה" והתפלא זאת היטב לכל האר־ חים. היה שם אורח שכנראה לא קלט את הרב־ ריים, ומיד כשהביאו את המרק, שרה את המצות בתוך המרק. ר' משה לא כעס, אלא הסביר לאורח בעדינות שמנהגנו שלא לאכול "שרויה", וביקש בשקט שיגנוז את הצלחת וביאו לאיש צלחת חרשה. כבוד הוולת היה חשוב לו לפני הכל".

* *

ר' משה היה נותן הרבה צרקה בסתר, והרבה מעבר למה שמכרזי ידעו. אנשים נזקקים באו אליו בכל עת והוא היה תומך בהם ביר רחבה.

מספר אחר מבאי־ביתו: "פעם באתי לביתו של ר' משה וראיתי על השולחן כמה ארגזים שהרעיר ריזה מבחוץ. ונורא. שאלתי אותו־מה זה, והתברר לי שהוא הלך לשוק וגילה באחת "בור קטן" קבצן וזקן שבקשתי מסגול לזון, סגיע במחיר ופגיע בגופו. מצבן של הזקן בצן נגע ללבו של הרב ובו', והוא הזמין אותו לשתם אר־ תו. כשברק, מה יש סביב הקבצן, גילה שהוא אנני סכום כסף גרול של כספי צרקה שקיבל, והגיע הבל בתוך ארגזים ובמשך הזמן הארגזים התלכלכו מאוד. ר' משה לקח את הקבצן לביתו עם כל הארגזים של הכסף, ניקה את כל המטבעות שהיו שם־ובכסף הזה בנה חדר קטן נוסלמי במקום הכוך שהיה לקבצן הזה בקצה השוק. גם אחר כך, המשיך לראות שמישהו ספק את כל צרכיו של האיש".

(מכתב תבירי, גילון 895)

schiffs@013.net.il


עורך המוסף: הדר רביד ■ Email: hadar900@012.net.il ■ עיצוב גרפי: עפרה נתן ■ תגובות: ת.ד. 57010 תל־אביב. 61570